

היתוש האחרון במיידנק / מחזה קצר מאת אופק לוי

אור. האנץ ופרנץ עומדים באמצע היער. לידם סלע. הם לבושים במדי נאצים. האנץ מעשן ג'וינט. פרנץ חסר סבלנות.

האנץ : מתי הרכבת מגיעה?
פרנץ : [פרנץ מסתכל בשעון] עשר דקות.
האנץ : חומר טוב השייטה הזה. [מצביע על הג'וינט] קניתי בגורליצר.
פרנץ : [פאזזה] תסיים לפני שעולים, יא!!
האנץ : מה התוכנית?
פרנץ : דכאו ובוכנוואלד.
האנץ : הפסקה?
פרנץ : מאוטהאוזן.
האנץ : אזור נפלא. מלא ירוק. שאכטה?
פרנץ : לא.
[פאזזה. מסתכל בשעון]
 תשע וחצי דקות.
האנץ : מאוטהאוזן [פאזזה] כשאתה תראה את הגרמניות האלה במאוטהאוזן....
[איציק נופל מאחד האבנים. לבוש מדי שואה. חבול. האנץ ופרנץ מכוונים אליו אקדח]
פרנץ : יודן!
האנץ : פאק..... יהודי...!!! אני לא ב.....--
איציק : אני?
פרנץ : תראה את היודן הזה... מסתובב ביער כמו חולדה. בטח ברח ממיידנק!
איציק : איזה יהודי? על מה אתה מדבר??
פרנץ : אתה! יודן!
איציק : אני נראה לך כמו יהודי?
פרנץ : אז מה אתה?
איציק : אני יתוש אחי. איזה יהודי?
[האנץ נרגע. מוריד את הנשק. מחייך. פרנץ ממשיך להחזיק את הנשק כלפי איציק]
פרנץ : מה אתה עושה??
האנץ : מה זה מה אני עושה? הוא יתוש, פרנץ...
פרנץ : אתה התחרפת, יא?? הוא יודן!
איציק : תראה אותי... מה אני יתוש. מתעסק בעקיצות. קצת יתושות. לא מעבר. יתוש פשוט. עממי.
האנץ : טוב תוריד את הנשק הוא אומר לך שהוא יתוש, מה הבעיה?
פרנץ : האנץ! הוא יודן!! אני רואה ב--
איציק : תוכיח.
פרנץ : מה?
איציק : תוכיח שאני לא יתוש.
פרנץ : "תוכיח"??? אתה לא זה שנותן לי פקודות!
האנץ : תוכיח פרנץ.
פרנץ : באיזה צד אתה?

- האנץ :** של המוסר, פרנץ. לא דופקים פה כדור לכל אחד, כן? זה לא אני אמרתי. זה הפיהרר אמר.
- איציק :** ככה תדפוק כדור ליתוש מסכן? מה אני? אני אין לי משפחה לחזור אליה?
- פרנץ :** על מה אתה מדבר??? תראה אותו. הוא נראה לך כמו יתוש? זה הכל הגיוינט שלך. איך תקעו אותי איתך. למה אתה חייב לעשן בעבודה?
- האנץ :** איזה עבודה פרנץ??? תקועים באמצע היער מחכים לרכבת. רק יתושים יש כאן.
- פרנץ :** יתושים ויהודים. הנה. עומד מולך. יש לנו עבודה לעשות--
- האנץ :** "עבודה"... אתה יודע פרנץ, הייתי צריך להקשיב לאולף שאמר לי לא לקחת משמרת איתך.
- פרנץ :** מה???!!
- האנץ :** אין. הוא אמר לי: "זה כל הזמן יגיד לך רק עבודה, עבודה, עבודה". זה הדבר היחיד שיש לך בראש, יא??? מה בן אדם רצה? לעשן משהו? להשתחרר??? זה מה כואב לך? שחרר ת'יתוש בשקט ולך לטיפול.
- [איציק מתגנב החוצה]**
- פרנץ :** ואוו, ואוו, אל תזוז יודן!
- האנץ :** שוב פעם יודן. אמר לך הוא יתוש, פרנץ. אתה משוחרר אחי. סע לשלום, עקיצה נעימה.
- פרנץ :** הוא לא הולך לשום מקום!!
- איציק :** תראה חייל, אני יש לי עבודה, כבר תשע וחצי בערב, ולא הספקתי לעקוץ הלילה, ויש לי עבודה...
- האנץ :** הכל טוב. סע לשלום.
- פרנץ :** בוא הנה! אני לא משחרר את היהודי הזה!
- האנץ :** הנה. שוב. אין פאשן, הכל חוקים. אתה יודע מה הבעיה אצלך??? הכל בתגיות! הוא אומר לך שהוא יתוש. אתה יכול להוכיח שהוא לא יתוש?
- פרנץ :** תראה אותו! הוא עם מדי גטו!
- האנץ :** בגדים? בגדים זה מה שמגדיר את הבן אדם?
- איציק :** יום חורפי, יצאתי עם הפיגימה. מהרגע הראשון הוא נתפס עליי. זה בגלל שאני יתוש? זה מפריע לך?
- האנץ :** זה הבעיה שלו, אתה מבין? הוא כזה. הוא גם כשהוא לא עובד, הוא חייב לעבוד. נאצי. לך תבין.
- איציק :** בוא הנה, תסתכל עליי, איך קוראים לך?
- איציק :** איציק.
- האנץ :** איציק! רוצה גם?
- איציק :** למה לא.
- האנץ :** יאו! איך שכחתי. פרנץ תזרוק את התיק אני אקח מילקי.
- פרנץ :** האנץ! תחזור לכאן מיד! יש לנו עבודה לעשות--
- האנץ ואיציק :** קודם מילקי!
- פרנץ :** האנץ! אין מילקי. זרקתי את המילקי. תחזור לכאן! אתה יושב עם--
- האנץ :** יש מצב שאמרת עכשיו שזרקת את המילקי?
- פרנץ :** הייתי צריך לשים את הגז ולא היה--
- האנץ :** גז??? גז??? אתה מתפלל שאני אומר עלייך שאתה מכור לעבודה? שאתה לא רואה שום דבר אחר חוץ מעבודה??? שמת גז במקום המילקי???!
- פרנץ :** כן! שמת גז במקום השייטה מילקי שלך! האנץ! אם אתה לא מגיע לכאן מיד אני--
- [האנץ מוציא מהכיס חפיסת שוקולד]**
- האנץ :** מה תעשה??? תירה בי??? תחשוב שאני גם יהודי?? המוח שלך.. אין מילים. זרקת לי ת'מילקי, עכשיו אני בטוח שאיציק יתוש. **[פאוזה]** אולף צדק. אתה--
- [פרנץ יורה באוויר]**
- פרנץ :** אם אתה תגיד עוד פעם אחת שאולף צדק אני יורה ביהודי ובך! ברור??? אתה יודע שאתה נוגע

בנקודה רגישה. שאני מנסה להשתלב חברתית. שיש לי בעיה. שזה לא קל לי. הויסות ריגשי לא שווה עם כולם, יא? ובכל זאת. בכל זאת כולכם מכניסים לי! "עבודה", "עבודה". אני עם לב האנץ! אני עם לב!

האנץ: אני מבין, אבל אני כשאני--!!--

איציק: האנץ, תתנצל. הוא נפגע ממך.

האנץ: זה מהלהט, פרנץ. אתה בחור קסם. גרמני. עומד בזמנים. חרוץ. שאצי! רק שאתה, איך אומרים, לא זורם.

פרנץ: לא זורם?

איציק: תראה פרנץ, האנץ פה מתכוון שאתה לא משחרר מדברים. מחליף מילקי בגז, חושב שיתושים זה יהודים. לא מגבה חבר, וזה לא דבר קשה לשחרר ממנו. זה תפיסה, כן? אתה יכול לשחרר מדברים. זה הכל בראש.

פרנץ: בראש?

איציק: קח סלע פרנץ, שב.

האנץ: קח שאכטה.

פרנץ: לא האנץ! זה נוגד את כל ה--

האנץ: שוב נוגד פרנץ?

איציק: זה הכל ב...?

פרנץ: ראש..?

האנץ: נכון. שחרר מהמחשבה פרנץ. אל תהיה נאצי בכל דבר.

[האנץ לוקח שאכטה. משתעל. מתחיל לחייך. עושה הייל בצורה מגוכחת. השלושה צוחקים. האנץ לוקח מעט מהשוקולד, מורח על השפם בצורת שפם-היטלר. מחקה את היטלר.]

פרנץ: הייל! דאס איז היטלר! יא!

איציק: נו פרנץ? עכשיו אתה מבין שאני לא יתוש?

פרנץ: לך תוכיח...

[השלושים צוחקים יותר חזק. האור כבה לאט-לאט. איציק יוצא]

הרכבת!! אני רואה אותה מתקרבת!

האנץ: עד לשם ברגל עכשיו?

פרנץ: תביא שאכטה.

האנץ: היא אצל איציק.

פרנץ: איציק?

האנץ: איציק-איציק-איציק...??

פרנץ והאנץ: עקץ אותנו.

סוף.